

CK.0000072766

GUYỄN THỊ LAN ANH

PHÁT TRIỂN
NGUỒN NHÂN LỰC QUẢN TRỊ
CỦA CÁC DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN

Sách tặng

GUYỄN
C LIÊU

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI

TS. NGUYỄN THỊ LAN ANH

**PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC
QUẢN TRỊ CỦA CÁC DOANH NGHIỆP
VỪA VÀ NHỎ TRÊN ĐỊA BÀN
TỈNH THÁI NGUYÊN**

(Sách chuyên khảo)

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI
HÀ NỘI - 2014

MỤC LỤC

	Trang
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	7
DANH MỤC CÁC BẢNG	8
DANH MỤC CÁC HÌNH	10
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ	10
LỜI NÓI ĐẦU	11
Chương 1	
MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC QUẢN TRỊ DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ	13
1.1. Một số vấn đề lý luận về phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ	13
1.2. Phát triển nguồn nhân lực quản trị trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ	42
1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp	50
1.4. Tiêu chí đánh giá phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ	58
1.5. Một số kinh nghiệm về phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ	62

Chương 2

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC QUẢN TRỊ DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ TỈNH THÁI NGUYÊN	74
2.1. Tổng quan bối cảnh phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Thái Nguyên	74
2.2. Thực trạng phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ tỉnh Thái Nguyên	87
2.3. Một số yếu tố tác động đến phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ tỉnh Thái Nguyên	125
2.4. Các vấn đề đặt ra đối với phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ tỉnh Thái Nguyên	145

Chương 3

QUAN ĐIỂM VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC QUẢN TRỊ DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ TỈNH THÁI NGUYÊN	152
--	-----

3.1. Bối cảnh mới và yêu cầu phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ tỉnh Thái Nguyên trong giai đoạn tới	152
3.2. Quan điểm phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ tỉnh Thái Nguyên	174
3.3. Một số giải pháp phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	183
KẾT LUẬN	207
PHỤ LỤC	211
TÀI LIỆU THAM KHẢO	229

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

AMDI	Viện Quản lý và Phát triển Châu Á
CLB	Câu lạc bộ
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CPI	Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (sắp xếp)
CTCP	Công ty Cổ phần
CTTNHH	Công ty trách nhiệm hữu hạn
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
DNVVN	Doanh nghiệp vừa và nhỏ
FDI	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
GTGT	Giá trị gia tăng
ILO	Tổ chức Lao động Quốc tế
KHCN	Khoa học công nghệ
NNL	Nguồn nhân lực
TĐKTNN	Tập đoàn kinh tế nhà nước
TN	Thái Nguyên
TQ	Trung Quốc
UBND	Ủy ban nhân dân
UNCTAD	Hội nghị Liên hợp quốc về Thương mại và Phát triển
UNDP	Tổ chức Phát triển Liên hợp quốc
VCCI	Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam
VN	Việt Nam
VVN	Vừa và nhỏ
WB	Ngân hàng Thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1. Tiêu chí phân loại doanh nghiệp vừa và nhỏ	43
Bảng 2.1. Cơ cấu các loại hình doanh nghiệp vừa và nhỏ theo hình thức sở hữu	91
Bảng 2.2. Cơ cấu ngành nghề các doanh nghiệp tỉnh Thái Nguyên	92
Bảng 2.3. Tổng số lao động đang làm việc trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	94
Bảng 2.4. Thu nhập của bình quân một lao động trong doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	95
Bảng 2.5. Giá trị sản xuất theo giá thực tế phân theo khu vực kinh tế trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	96
Bảng 2.6. Trị giá hàng hóa xuất khẩu phân theo hình thức xuất khẩu trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	98
Bảng 2.7. Số lượng nguồn nhân lực quản trị trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ	101
Bảng 2.8. Số lượng nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp nhỏ	105
Bảng 2.9. Trình độ của nhà quản trị doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	107
Bảng 2.10. Các khóa học tập trung dành cho nhà quản trị doanh nghiệp	110
Bảng 2.11. Các nhà quản trị trong các doanh nghiệp vừa tham gia các khóa đào tạo hàng năm	111

Bảng 2.12. Số sinh viên hệ chính quy tốt nghiệp ra trường giai đoạn 2000 - 2010 của Đại học Thái Nguyên	120
Bảng 2.13. Thống kê các lớp đào tạo nguồn nhân lực trong tỉnh Thái Nguyên	124
Bảng 2.14. Cơ cấu doanh nghiệp có chiến lược phát triển nguồn nhân lực quản trị	126
Bảng 2.15. Các nguồn kinh phí đào tạo	128
Bảng 2.16. Dân số và lao động của tỉnh Thái Nguyên năm 2013	131
Bảng 2.17. Số lượng lao động mới qua các năm	131
Bảng 3.1. Phân tích SWOT đối với phát triển nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp vừa và nhỏ tỉnh Thái Nguyên	169

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 2.1. Bản đồ Hành chính tỉnh Thái Nguyên	75
Hình 2.2. Tốc độ tăng trưởng kinh tế tỉnh Thái Nguyên	81
Hình 2.3. Số doanh nghiệp phân theo loại hình trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	90
Hình 2.4. Số lượng nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp nhỏ	103

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

	Trang
Sơ đồ 1.1. Cơ cấu nguồn nhân lực quản trị trong các doanh nghiệp tư nhân	46
Sơ đồ 1.2. Cơ cấu nguồn nhân lực quản trị trong các doanh nghiệp tư nhân	46

LỜI NÓI ĐẦU

Đối với mỗi doanh nghiệp, nguồn nhân lực (NNL) luôn là nguồn lực cơ bản và quan trọng nhất quyết định sự tồn tại, phát triển cũng như vị thế của doanh nghiệp đó trên thị trường. Trong những năm gần đây, cùng với sự phát triển nhanh chóng của khoa học công nghệ, sự toàn cầu hóa kinh tế quốc tế ngày càng sôi động và sự ra đời của nền kinh tế tri thức đặt ra yêu cầu ngày càng cao đối với nguồn nhân lực nói chung và nguồn nhân lực quản trị doanh nghiệp nói riêng. Bối cảnh phát triển mới đòi hỏi các quốc gia phải nâng cao năng lực cạnh tranh để có thể thúc đẩy tăng trưởng và phát triển kinh tế, vượt qua mức thu nhập trung bình và tham gia tích cực vào quá trình hội nhập kinh tế quốc tế. Điều này phụ thuộc vào khả năng cạnh tranh của các doanh nghiệp, trong đó lợi thế cạnh tranh sẽ thuộc về các doanh nghiệp có NNL đạt chất lượng cao, đặc biệt là NNL quản trị doanh nghiệp. Chính vì vậy, phát triển NNL có chất lượng cao trong đó có NNL quản trị doanh nghiệp là yêu cầu cấp bách đối với các quốc gia trong quá trình phát triển.

Ở Việt Nam, phát triển nguồn nhân lực nói chung và nguồn nhân lực quản trị nói riêng là một trong những vấn đề cốt lõi trong tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Sự yếu kém về năng lực cạnh tranh của khu vực doanh nghiệp Việt Nam hiện nay, phần cơ bản là do lực lượng quản trị doanh nghiệp chưa mạnh, chưa được đào tạo một cách cơ bản. Các doanh nghiệp vừa và nhỏ (DNVVN) ở Việt Nam chiếm hơn 95% tổng số doanh nghiệp của quốc gia, thường có quy mô nhỏ, hạn hẹp về nguồn vốn,

sử dụng công nghệ lạc hậu và năng lực cạnh tranh kém. Điều này đã và đang đặt ra những thách thức rất lớn đối với các DNVVN trong quá trình phát triển và hội nhập. Để có thể thúc đẩy các DNVVN phát triển, ngoài việc hỗ trợ về vốn, công nghệ, xúc tiến thương mại... thì vấn đề quan trọng nhất là nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, trước hết là NNL quản trị doanh nghiệp. Do vậy, phát triển NNL quản trị DNVVN không chỉ là những đòi hỏi tất yếu đối với mỗi doanh nghiệp, mỗi địa phương mà còn là vấn đề cấp bách đối với đất nước trong giai đoạn phát triển hiện nay.

Thái Nguyên là cửa ngõ và trung tâm phát triển của các tỉnh thuộc vùng núi phía Bắc, là một trong những trung tâm công nghiệp đầu tiên của đất nước, có tốc độ tăng trưởng kinh tế tương đối cao và lực lượng DNVVN khá phát triển trong những năm gần đây khi môi trường kinh doanh được cải thiện. Tuy nhiên, do hạn chế về quy mô nguồn vốn, nhân lực, đặc biệt nguồn nhân lực quản trị yếu dẫn đến năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp yếu. Các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên gặp khó khăn trong sản xuất kinh doanh nhiều hơn so với các doanh nghiệp lớn của Việt Nam cũng như các doanh nghiệp nước ngoài. Chất lượng NNL quản trị doanh nghiệp đang là điểm yếu nhất trong tiến trình phát triển doanh nghiệp của tỉnh trong xu thế đẩy mạnh công nghiệp hóa và hội nhập nền kinh tế thế giới.

Để phát triển NNL quản trị doanh nghiệp, đặc biệt trong các DNVVN, tác giả đã biên soạn cuốn sách dựa trên cơ sở luận án Tiến sỹ kinh tế của tác giả: "*Phát triển nguồn nhân lực quản trị của các doanh nghiệp vừa và nhỏ trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên*". Mặc dù có nhiều cố gắng nhưng không tránh khỏi thiếu sót, rất mong bạn đọc lượng thứ.

Tác giả